

Základní a mateřská škola Špindlerův Mlýn

Almanach k 80. výročí založení první české školy
1935 – 2015

V roce 2015 oslaví 80. výročí založení česká obecná Základní škola ve Špindlerově Mlýně. Od posledního kulatého výročí se leccos změnilo. Základní škola a mateřská škola Špindlerův Mlýn za posledních 10 let dostala mj. nová plastová okna na budově MŠ, novou střechu a fasádu na budově I. stupně ZŠ, novou střechu na budově II. stupně ZŠ a byla zrenovována podlaha tělocvičny.

Investice ze strany města budou samozřejmě pokračovat. V roce 2015 bude např. zateplena budova MŠ a rekonstruována její kotelná, budovu II. stupně ZŠ čeká letos rekonstrukce sociálního zařízení a chodeb. Do dalších let se plánuje zateplení budov obou stupňů ZŠ a oprava izolací a střechy nad školní jídelnou v Lesním domě.

Věřím, že se v budoucnu podaří završit i snahu o vybudování úplně nové tělocvičny, která bude sloužit nejen pro hodiny tělocviku, ale bude využita i pro řadu mimoškolních aktivit.

Město, jako zřizovatel, je na svou školu hrdé. Přestože není zcela naplněn předepsaný počet žáků a město každoročně za chybějící žáky doplácí ze svého rozpočtu, vedení města neuvažuje o jiném řešení, než oba stupně základní školy i nadále zachovat a podporovat. Existenci obou stupňů základní školy a mateřské školy v našem městě považujeme za jeden ze základních pilířů, na kterém město a jeho další rozvoj stojí. Udržet si další generace „špindleráků“ a případně přilákat další obyvatele by bez fungující školy nebylo představitelné.

Děkuji celému učitelskému sboru, vedenému panem ředitelem Mgr. Petrem Libřickým, za dobře odváděnou práci, která je velmi důležitá a zodpovědná, a také za osobní přístup a čas věnovaný dětem nejen v době vyučování, ale často i nad jeho rámec.

Do dalších let bych chtěl škole popřát, aby i nadále vychovávala žáky, kteří budou nejen dobře připraveni na budoucí život, ale kteří budou hrdí na svou školu, město i rodinu. Přeji škole, aby i v budoucnu měla co nejvíce příznivců, zejména mezi rodičovskou veřejností.

Bc. Vladimír Staruch, starosta Města Špindlerův Mlýn

Vážení rodiče, zaměstnanci, milí žáci a přátelé naší školy, je mi ctí, že Vás mohu oslovit prostřednictvím ALMANACHU vydaného k oslavám 80. výročí první české školy ve Špindlerově Mlýně.

Dovolte mi, abych touto cestou poděkoval Vám všem, kteří jste se zasloužili o rozvoj školy, o její úroveň a vzhled. Zvláštní poděkování patří zřizovateli – Městu Špindlerův Mlýn.

Zasluhou Vás všech, kteří jste zde pracovali a pracujete, má škola skvělé hodnocení od České školní inspekce a velmi dobrou pověst nejen v Královohradeckém kraji.

Škola, i když má „seniorský“ věk, je stále velmi mladá a plná elánu a síly. Proto bych společně s Vámi rád popřál naší škole do dalších let jejího provozu udržení si postu kvality, mnoho úspěchů při dalším vzdělávání a výchově dětí, kvalitní, vstřícný, komunikativní pedagogický sbor, spolupracující rodiče, kteří v něm najdou oporu a pro každého učitele i žáka moderní výukové pomůcky.

Mgr. Petr Libřický, ředitel školy

Historické okénko

Základní škola slaví 80 let a při té příležitosti je záhodno seznámit širší veřejnost s jejími základními historickými mezníky. Nahlédněte tedy, co zajímavého naše škola prožila a jakými peripetiemi si musela projít, než dostala dnešní jubilejní osmdesátou podobu.

Období 1935 – 1989

Psal se rok 1935 a místní odbor Národní jednoty severočeské (NSČ) dal podnět ke zřízení České obecní školy ve Špindlerově Mlýně, první zápis určil na celním úřadě dne 31. srpna 1935 od 8:00 do 11:00 hodin. Důvodem zřízení české školy bylo posílení češství v této oblasti, která byla převážně německá. Plnou podporu získal i v Ministerstvu školství a národní osvěty. Přípravné práce proběhly velmi rychle. Jako jediné možné umístění bylo zjištěno v budově německé obecní školy. České třídě byla poskytnuta místnost v přízemí vpravo, kde se v současné době nachází učebna D. Inspektorát státních škol v Trutnově taktéž vyzval místní odbor, aby se postaral o dopravu nutného školního zařízení. V Horní Rokytnici byla zrušena třída, se svolením inspektorátu převzal Špindlerův Mlýn v dostatečném počtu vkusné zánovní lavice, tabuli, stůl, židli, skříň, umyvadlo a obraz prezidenta republiky. Úřední knihy a učebnice dodala Státní obecná škola ve Vrchlabí.

Takto vybavena začala zdejší škola svůj první školní rok dne 5. září 1935. Je samozřejmé, že zprvu bylo nutné překonat četné nedostatky, které provázejí každý začátek. Scházely pomůcky v dostatečném množství, žákovské potřeby, největší starost však působil nedostatek žactva, neboť do nově zřízené školy byly zapsány čtyři děti: Jaroslav Zvára, Bernard Zubina, Ervín Möhvald a Josef Schola. Poslední jmenovaný však musel po pár dnech školu na nátlak německé strany opustit, jelikož mu bylo již 14 let.

Nedostatkem žactva se začal zabývat i inspektorát, na jehož pokyn byli z Vrchlabí posíláni do české školy tři žáci, kterým odbor NJS platil obědy. Dostávali je i naši přesporní žáci. O hlavní přestávce bylo dokonce na účet odboru podáváno mléko. S ohledem na dojíždění i nákladné stravování byl upraven rozvrh hodin zavedením celodenního vyučování a čtvrtky se stal volným dnem.

O Vánocích přestali do školy dojíždět studující z Vrchlabí, poněvadž vzrostl počet žáků, k němuž přispěl odbor NJS svými intervencemi a to tak, že na místa státních zaměstnanců sem byli přiděleni ženatí s dětmi školou povinnými. Třída se tak skládala ze tří žáků obou českých rodičů, z šesti žáků ze smíšeného manželství a z jednoho žáka z německého manželství.

Dne 27. června roku 1936 byl ukončen první školní rok připomenutím výročí upálení mistra Jana Husa a rozděláním školních zpráv dětem.

Za zmínku stojí i složení tehdejšího učitelského sboru. V letech 1935/1936 byl správcem školy, výpomocným učitelem a učitelem nepovinné němčiny Josef Kulka, farář Thesphil Fišera vedl vyučování náboženství římskokatolické. Učitelkou domácí nauky se stala Helena Hůlková, která vedla ženské ruční práce.

V letech 1936 – 1938 byla zahájena výuka se stejným pedagogickým sborem jako v roce předchozím, ke změně však došlo v obsazení třídy, kdy do lavic usedlo již 14 žáků. Třída byla nově vymalována, vybavena novým nábytkem a díky vybudované přepážce vznikl i tolik potřebný kabinet. Lze říci, že škola začínala být na svou dobu slušně vybavena.

Na podzim roku 1937 se konalo několik vzpomínkových akcí, hlavně při úmrtí T.G.M. Prvně se v prosinci uskutečnila vánoční nadílka. Školní roky vždy končily posledním možným dnem v červnu, ale rok 1938 byl výjimečný. S ohledem na osmý všesokolský slet bylo vzdělávání ukončeno o několik dní dříve, a to 22. června.

Pro existenci první české školy byl zlomový školní rok 1938/1939. Společnost byla ovlivněna řešením národnostních poměrů u nás a hrozbou války nad celou Evropou. I tak byl zahájen 2. září se šesti žáky. Netrvalo to však dlouho a v pohraničních obcích byly vyvolány nepokoje, také bylo vyhlášeno stanné právo.

Už během září, protože byl Špindlerův Mlýn zajat do okupačního území, byl všechen inventář i nábytek školy odvezen a uložen ve škole a sokolovně v Horní Brané. Obecní škole byly právě 3 roky, nedokončilo se ani pololetí, natož školní rok. Vlivem okupace skončila činnost zdejší české školy.

K její obnově došlo až ve školním roce 1945/1946. Vlivem okolností se již nejednalo o „pouhé“ umístění žáků do třídy v německé škole, ale nyní česká obecní škola byla umístěna do celé budovy německé obecní školy, jejíž inventář byl zajištěn a předán řídicímu učiteli, kterým se stal Josef Kulka a jako další učitelská síla zde začala působit G. Kulková.

K zápisu, který se konal 1. září, se dostavilo celkem 35 dětí. Kvůli velkému počtu zapsaných se zřídila dvoutrždní škola. Výuka byla slavnostně zahájena 3. září vztyčením státní vlajky a proslovem řídícího učitele.¹

V rozmezí let 1946 – 1952 měla škola stále dvě třídy. Při škole bylo nově ustanoveno Sdružení rodičů a přátel školy (SRPŠ). V roce 1952 došlo k první změně ve vedení školy. Z důvodu odchodu J. Kulky na ONV ve Vrchlabí, byla na pozici ředitele školy jmenována jeho manželka G. Kulková, která ve své funkci setrvala až do roku 1961. Za zmínku stojí určitě i informace, že Vrchlabí v té době bylo okresem.

V následujících letech docházelo k navyšování počtu žáků, tudíž ke vzniku dalších tříd. Z jedné třídy byly najednou čtyři. Vlivem okolností došlo i k rozšíření pedago-

gického sboru. Ve školních letech 1953 – 1957 navštěvovalo školu již 111 dětí a vyučovalo se v ní podle nových učebních osnov. Od roku 1954 začala fungovat i školní družina, která však neměla dlouhého trvání. V následujícím roce musela být z důvodu slabé docházky zrušena.

V září roku 1955 zde byla zřízena již pětiletá národní škola, kterou navštěvovalo 133 žáků. Jedna třída byla umístěna v Lesním domě.

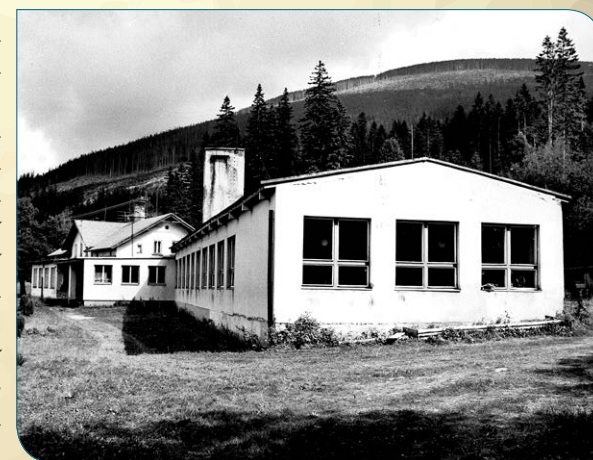
O dva roky později došlo k zavedení nového předmětu do výuky, šlo o ruční práce. Taktéž bylo zredukováno učivo v ČJ, RJ a MA.

Na konci školního roku 1958/1959 byla vedle Lesního domu zahájena výstavba školního pavilonu o 4 třídách. Na stavbu uvolnila částku 300000 Kč rada KNV z doplňkového rozpočtu. Přípravné práce provedli občané Špindlerova Mlýna a odborných prací se ujali žáci stavební průmyslové školy z Prahy. V následujícím školním roce byla škola postavena až po střechu. Na podzim roku 1960

konečně došlo k jejímu zastřešení a mohlo se začít budovat uvnitř. Do konce školního roku vznikla potřebná spojovací chodba k Lesnímu domu.

Po ukončení stavebních prací byla po prázdninách 1. září roku 1961 otevřena devítiletá škola. Žáci již nemuseli dojíždět každé ráno 18 kilometrů do Vrchlabí a zpět. Samozřejmě se to neobešlo bez slavnostního zahájení, které započalo na náměstí. Z něho za asistence dechové hudby vyšel průvod skládající se z žáků, rodičů, bývalých pracovníků a slavnostních hostů až před novou budovu. Po slavnostní řeči byl zahájen školní rok 1960/1961. Zcela jistě je nutné neopomenout i fakt, že s otevřenou novou budovou fungovaly ještě dvě malotřídní školy. Ve školičce na Přední Labské vyučovala paní učitelka J. Jandurová a ve škole na Krausových Boudách paní R. Zemanová. Třídy však byly v následujících letech přesunuty do prostoru devítiletky.

¹ Čerpáno z kroniky Státní obecné školy z let 1935-1938 a 1945.

Následující školní rok začal běžnými školními pracemi, pro současnou generaci zcela nepochopitelně, v sobotu druhého září. Stalo se milou tradicí, že žáci deváté třídy vodili prvňáčky první školní den do třídy, kde byli slavnostně přivítáni. Jejich noví patroni jim na uvítanou předali kytičku a fotku školy. Poté již následoval rozchod do svých kmenových tříd, kde žáky přivítali třídní učitelé. Je milé, že v této tradici pokračujeme i nadále.

Na jaře roku 1962 se začalo upravovat prostranství okolo nově vzniklé budovy, upravily se cesty, uhrabaly louky a samozřejmě při této práci nechyběla pomoc nejen pedagogů, ale ruku k dílu přidali i žáci. Tímto byly dokončeny nedodělky v okolí a škola získala prozatím finální podobu.

Aby bylo řádně postaráno o děti zaměstnanců a přesporní děti, byla při škole zřízena družina mládeže, jako první vedoucí vychovatelkou se stala M. Odlová. Mimo jiné byla navázána první družba se zahraniční školou, a to polskou. Uskutečnila se i návštěva polských pionýrů, kteří přišli navštívit naše žáky. Při společné besedě si navzájem vyměňovali získané zkušenosti.

Od začátku školního roku 1963/1964 byla škola vybrána, jako jediná bez paralelních tříd v okrese Trutnov, k pokusu s částečnou vnější diferenciací v českém jazyce a matematice v 9. třídě. Z pěti týdenních hodin v těchto předmětech se ve dvou hodinách učili žáci odděleně ve skupině studijní a ve skupině praktické. Do studijní skupiny byli zařazeni žáci s předpoklady a zájmem o studium na středních školách, do skupiny praktické ostatní.

Do tohoto roku byla neustále řešena problematika výuky v dílnách. Chyběly prostory, ale i pomůcky. Částečně se situace zlepšila během druhého pololetí, kdy se začalo s výstavbou školní dílny v prostorách za školní jídelnou v Lesním domě z místností pro porážku a z udírny bývalého řeznictví. Svépomocí byla dílna zcela dokončena a vybavena o pět let později, a to v listopadu školního roku 1969.

V jarních měsících 1970 se drobných úprav dočkala učebna fyziky a chemie, jež tak získala vizáž odborné učebny. Také bylo zprovozněno školní hřiště nad 2. budovou, na kterém se daly hrát nejen míčové hry, ale bylo možné se věnovat i lehké atletice. Na škole se již od počátku rozvíjelo sportovní nadání žáků. Po celou dobu jejího působení se například organizovaly lyžařské, běžkařské, sáňkařské i lehkootletické závody...

Prvního září školního 1970/1971 vznikl při škole 1. oddíl pionýrů v 6. třídě. Jeho vedoucím se stal pan učitel Tauchman. Se svými pionýry vybudoval klubovnu v bývalé stanici sáňkového vleku. Později byla klubovna přemístěna do sklepních místností staré školy. Postupně vznikl i oddíl ve třídě 3 a 4. Druhá třída se stala oddílem jisker. První pionýrský slib byl složen 14. dubna za účasti 30 budoucích pionýrů a jisker, zástupců KSČ, rodičů a učitelů. Pionýři se kromě jiného zabývali například sběrem druhotných surovin (léčivých bylin), sázením stromků, porovnáváním počasí pro potřeby HS, dále pečovali o čistotu vodních toků a o ochranu chráněné horské květeny.

Pod vedením p. Tauchmana se v létě 1973 uskutečnil 1. letní pionýrský tábor v Dolní Kalné. S budováním pomáhali nejen jednotlivci, ale i Město Špindlerův Mlýn. Poslední tábor se uskutečnil v roce 1989.

Od 24. listopadu 1971 začala fungovat internátní lyžařská škola, kterou navštěvovali vybraní sjezdaři (především z Východočeského kraje). Vyučovalo se podle upraveného rozvrhu tak, aby mohli každé odpoledne co nejdéle trénovat. Pravidelně se tedy vzdělávali do 12 hodin, posléze odešli za svými trenéry. Pozitivním důsledkem vzniku školy byl nárůst žáků v zimním období.

Významného úspěchu ve školním roce 1971/1972 dosáhl pod vedením pí Odvárkové recitační kroužek 8. třídy. Umístil se na prvním místě v obvodním, okresním i krajském kole ZUČ a byl vybrán na Národní přehlídku vítězných souborů do Svitav, kde úspěšně reprezentoval celý Východočeský kraj. Kroužek se opakovaně zúčastňoval soutěží ZUČ a samozřejmě byla vystoupení na různých akcích konaných u příležitosti oslav významných svátků tehdejší doby.

I přesto, že škola slavila mnoho úspěchů, museli se rodiče, pedagogové i žáci vyrovnat ve školním roce 1980/1981 kvůli zavedení nové vzdělávací soustavy, zkrácení povinné školní docházky a nedostatečnému množství žáků se zrušením devítileté školy. Do budoucna však zůstávala naděje, že selepší podmínky pro její znovuo-
tevření.

O tři roky později byla mezi vedením školy a Vojenskou zotavovnou na Bedřichově uzavřena patronátní smlouva. Byla tak úspěšně započata spolupráce, která vydržela i v současné době. Například nadále dochází k zapůjčování sálu na různé školní akce.

Blížil se rok 1984/1985 a opět bylo nutné upravit prostředí školy. Obě budovy byly vybaveny sprchovým koutem, v učebnách byla položena nová podlahová krytina, v jídelně se obložily stěny, bylo opraveno ústřední topení v horní budově. Nežůstalo však pouze u těchto „drobností“. V následujícím roce byla zavedena voda ke školní družině a upraveny prostory k ní. Z prostředků Sdružení rodičů byl zakoupen počítač Ondra. Též započaly práce na školním skleníku, který byl zcela dokončen ve školním roce 1986/1987.

Do chodu školy významně zasáhla situace u příležitosti oslav Mezinárodního dne studentů dne 17. listopadu 1989, kdy došlo k hrubému zákroku na účastníky pokojné demonstrace v Praze ze strany bezpečnostních složek. Mnoho demonstrantů bylo těžce zraněno. Celý akt vyvolal u většiny obyvatelstva oprávněné odsouzení. 21. listopadu došlo k vyhlášení generální stávky, do které se zapojila i naše škola. Je možné říci, že tímto okamžikem začala přeměna naší společnosti, jež měla vliv i na školství.²

² Čerpáno ze školní kroniky 1961-1990.

Období 1990 - 2015

Od devadesátých let vlivem změněných podmínek ve vlastnictví a v provozu rekreačních zařízení, hotelů, zotavoven a obchodů došlo ve Špindlerově Mlýně ke stěhování obyvatelstva mimo něj. To mělo za následek snižování počtu žáků na základní škole. Tomuto trendu „napomohl“ i vznik osmiletého Gymnázia ve Vrchlabí. Situace se ustálila až v roce 1993, kdy školu navštěvovalo z 287 pouze 154 žáků. V následujících letech k tak razantnímu úbytku již nedocházelo.

Budovy školy prošly v tomto období významnými rekonstrukcemi, které započaly ve školním roce 1990/1991. Nejprve proběhla oprava tělovýchovného zařízení, střech Lesního domu, oprava hromosvodů a školní družiny. Rekonstrukci kotelny napomohla nemilá událost z 3. prosince 1990, kdy během první dopolední hodiny vznikl v kotelně 1. budovy od vypadlých žhavých uhlíků požár. Oheň brzy zachvátil blízké dřevěné schody. Kouř, který se pomalu šířil na chodbu v přízemí, byl včas zjištěn a žáci byli rychle vyvedeni z budovy. „Zapomnělo“ se ale na pí Hauschwitzovou, která v té době vyučovala skupinku dětí německému jazyku v provizorní učebně na půdě. Někdo z nich vyhlédl oknem ven a divil se, že je plno žáků shromážděno u hřbitova na cestě. Všechno nakonec dobře dopadlo. I oni opustili bezpečně budovu a požár byl následně uhašen přivolanými hasiči z Vrchlabí.

Díky této události se již od roku 1991 nevozily ke škole fůry koksů, ale kotelny byly plně plynofikovány.

Rok 1993 byl poznamenán přípravou na přestavbu půdního prostoru. Na konci školního roku musela být již několikrát přestavovaná půda zcela vyklizena. Musel se odklidit starý nábytek i mnoho pomůcek. Po úplném uklizení byla půda předána společnosti ARCOM Praha. V červenci byly zahájeny stavební práce. Přestavba se protáhla až do září roku 1994, kdy řemeslníci dokončovali na půdě hlavní budovy nové učební prostory.

Ve školním roce 1995/1996 došlo k přestavbě „nejmladší“ panelové budovy, jež byla postavená na náspu a pomalu začala praskat. Z toho důvodu bylo nutné postavit novou. V červnu začaly první práce a dosud fungující budova byla srovnána se zemí. Na jejím místě vyrostla v průběhu dvou prodloužených prázdnin nová dvoupodlaž-

ní škola, která byla slavnostně otevřena v listopadu 1996. Tím však nebyla stavba ukončena, bylo třeba přejít na druhou etapu přestavby. Zahajovací práce začaly 29. května 1998, kdy žáci přestali využívat hlavní vchod. Ke vstupu do školy sloužil druhý vchod – „od lesa“. Přes prázdniny byl k budově přistaven tzv. krček se šatnami, školní dílnou a školní kuchyní.

Dá se říci, že v tomto roce byly ukončeny zásadní rekonstrukční dispozice budov základní školy.

Žáci i učitelé však nežili pouze úpravou škol. I nadále se rozvíjel nejen kulturní, ale i společenský život. Na podzim probíhala již tradiční Drakiáda, v zimě byly pořádány lyžařské závody v obřím slalomu a v běhu, se kterými začal vypomáhat i místní SKI KLUB. Tradičně se povedlo zorganizovat Zimní olympiádu ZŠ. O tři roky později se na vybudovaném kluzišti u první budovy konala krasobruslařská a bruslařská show. V jarních měsících se i nadále pořádaly besídky se zaměstnanci Krnapu. Červen dlouhou dobu patřil k organizování letních sportovních her.

Pro naši školu byl jistě zajímavý rok 1994. Žáci navázali spolupráci s vrstevníky Základní školy Lánov, aby o prázdninách od pátého do třináctého srpna přivítali skupinu dětí z Francie u nás v Krkonoších. Tímto okamžikem byla navázána družba s francouzskou školou, která vyvrcholila ve školním roce 1994/1995, kdy skupinka dětí s pí Hauschwitzovou a pí Šimkovou vycestovala o prázdninách za poznáním francouzských Pyrenejí.

Dlouhou dobu byla ve Špindlerově Mlýně pouze osmiletá škola. Pedagogové se však po celých 16 let nevzdávali myšlenky na znovuotevření deváté třídy. Myšlenka se stala skutečností v září 1996, neboť byla opět zahájena devítiletá škola a devátáci již nemuseli každé ráno dojíždět do Vrchlabí. Konečně mohli dokončit povinnou docházku v místě bydliště.³

Ke zvýšení atraktivity školy a počtu žáků v ní určitě napomohl vznik Sportovní akademie, který se datuje k 16. prosinci 2004. Akademii byla poskytnuta místnost v půdním prostoru a díky vzájemné spolupráci došlo k rozšíření sportovních aktivit pro zdejší žáky.

³ Čerpáno ze školní kroniky 1991-1998.

Díky prosperitě Špindlerova Mlýna a existenci základní školy, navštívil v roce 2005 naše město i Claus Jürgen Jähnig, ředitel soukromé německé školy ve Schwerinu. Nebyla to však ledajaká návštěva. C. J. Jähnig hledal v té době školu, se kterou by mohl navázat dlouhodobou spolupráci, zavítal tedy na místní radnici, kde v té době starostoval Oldřich Šimek. Slovo dalo slovo a od roku 2005 máme partner-

skou školu Neumühler Schule, se kterou pravidelně organizujeme výměnné pobyty. Němečtí žáci k nám jezdí převážně v únoru na zimní pobyt a na oplátku naši žáci jezdí na plně hrazený týden vodních sportů k nim. Projekt, ve kterém děti komunikují v cizím jazyce, navazují nová přátelství, poznávají naši sousední zemi, přináší našim žákům mnoho pozitivního.

V roce 2007 došlo k organizačnímu spojení základní a mateřské školy.

Od téhož roku se postupně modernizují učebny na obou budovách základní školy. Došlo k výměně nábytku, křídové tabule postupně nahrazují tabule interaktivní a úpravy se dočkala i školní kuchyňka, kde se žáci v rámci výuky učí připravovat základní pokrmy.

Ve školním roce 2010/2011 byla na prvním stupni vybudována počítačová učebna. Na druhém stupni proběhla výměna již vysloužilých počítačů za nové. Taktéž byla 1. července 2011 zahájena spolupráce s Nadací ČEZ, jež byla ukončena v prosinci téhož roku. Cílem spolupráce bylo dovybavení tříd moderní didaktickou technikou, k čemuž také došlo. Pořídil se měřicí systém pro přírodní vědy Pasco a monitor, na kterém se mohou ihned promítat výsledky měření. Do učebny A byla pořízena nová tabule.

Lze říci, že cílem pro rok 2012/2013 se stalo vytvoření odpočinkové zóny pro děti. Což se také povedlo. V září byla do provozu uvedena relaxační místnost, kterou mohou žáci využívat v době o velké přestávce a mezi odpoledním vyučováním. Na jejím vybavení se podíleli svými aktivitami žáci druhého stupně.

Dne 7. října téhož roku zahájila skupina čtrnácti žáků druhého stupně naší školy pod vedením pí učitelky Pitts týdenní jazykově-poznávací zájezd do Velké Británie. Hlavním záměrem bylo zdokonalení jazykových schopností jak v rodinách, tak v jazykové škole. Žáci absolvovali celkem devět lekcí s anglickými učiteli, které byly zaměřeny především na konverzaci.

O pár měsíců později proběhla další zajímavá akce, a to Školní akademie, která proběhla 25. dubna v kinosále Vojenské zotavovny Bedřichov. Děti z mateřské školy a žáci základní školy si pro rodiče a veřejnost připravili nějaké představení. Nutno dodat, že akce sklídila velký úspěch a s největší pravděpodobností se v dalších letech bude opakovat.

Ve školním roce 2013/2014 byla provedena oprava tělocvičny. Stěny zde byly opatřeny speciálním protiplísňovým nátěrem. Posléze došlo k jejich obložení dřevem. Také byla opravena a zmodernizována ředitelna školy. Byla to první velká rekonstrukce tohoto prostoru.

A co se chystá na naší školičce v roce 2015? V sobotu 25. dubna proběhne oslava jejího 80. výročí. Není to však první oslava. Poprvé proběhlo setkání výchovných pracovníků, kteří působili na naší škole, v sobotu 27. dubna 1985. Pedagogové se sešli u příležitosti oslav 50. výročí založení české menšinové školy. Sešlo se kolem 60 hostů. V rámci oslav vzniku české školy a 40. výročí osvobození vlasti Sovětskou armádou byla nejdříve slavnostně otevřena Sín tradic na naší škole. Při té příležitosti-

ti mohli hosté nahlédnout do kroniky města a starých školních kronik, které byly vystaveny v učebně. Posléze se konalo slavnostní zasedání v hotelu Montana. Účasten byl i J. Kulka, první český učitel ve Špindlerově Mlýně, i jeho manželka G. Kulková. Setkání vyvrcholilo vystoupením dětského folklorního souboru Špindleráček.

Další oslava následovala 7. října 1995 v nově zrekonstruovaném druhém poschodí hlavní budovy, jednalo se o oslavu šedesáti let české školy. Pan učitel Josef Kulka se již nemohl zúčastnit, ale podařilo se zajistit účast jeho manželky G. Kulkové. Na oslavě se sešli bývalí a současní učitelé školy se zástupci města v čele se starostou Ing. Konopkou. Povídalo se, zpívalo a hlavně vzpomínalo.

22. října 2005 proběhla oslava sedmdesáti let založení české školy. V tomto roce došlo k drobné změně, dá se říci k novince. Poprvé se oslav zúčastnili nejen bývalí učitelé, ale i správní zaměstnanci a žáci školy. Oslava byla spojená se Dnem otevřených dveří. Bylo možné si prohlédnout prostory školy, výstavu prací žáků základní školy, ukázky výuky, vystoupení folklorního souboru Špindleráček. Příjemným zpestřením bylo závěrečné posezení, které proběhlo ve školní jídelně.

O pět let později proběhla k 75. výročí prozatím poslední oslava. Celé setkání proběhlo v podobném duchu jako v předchozích letech. Pokračovalo se v setkání nejen učitelů, ale i žáků a dalších zaměstnanců školy, nedílnou součástí byl i předem připravený program.

Prozatím byly všechny oslavy vydařené, doufejme, že tak to bude i u těch dalších.

Seznam učitelů, vychovatelů a správních zaměstnanců

Učitelé

1935-1938

Josef Kulka
Helena Hůlková

1945-1995-2015

Josef Kulka
Gertruda Kulková
J. Vignerová
Hana Švehlová
František Matyáš
Marie Vydrová
Eva Ferbrová
Anna Kovářová
Anna Hořejší
Olga Pičová – Kubínová
Milada Šmídová – Odvárková
Roman Odvárko
Marie Nováková
Hana Nováková – Krausová
Olga Fišerová
Anita Slavičková – Šmídová
Věra Vejnarová – Beranová
František Tauchman
Jana Tauchmanová
Miloslav Pršala
Oluše Dvořáková
Eva Brožová – Franková
Miloslava Francová
Jana Václavíková – Šírová
Jaroslava Tvrdíková
Růžena Zemanová
Jocelyne Jandurová
Lydia Horáková
Marie Kabeláčová – Ledabylová
Eleonora Jeriová – Kelemanová
Richard Haki
Marie Haklová

Miloslav Václavík
Marie Šimková
Eva Jindrová
Vendelína Veselá
Lenka Hrdličková
František Koudelka
Petr Jireš
Věra Jirešová
Libuše Boledovičová
Jaroslav Mevald
Libuše Pokorná
Jiří Paulů
Ladislav Zaplatílek
Jaroslava Zachová
Vlasta Paulů
Miroslava Odlová – Čejková
Zdena Benešová
Šárka Krpenská
Milada Hauschwitzová
Věra Němcová
Alena Macková
Martina Hlaváčová
Hana Žáková
Aleš Pikora
Renata Ležáková
Jan Lukáš
Magdaléna Romová
Petra Zajícová
Karla Opočenská – Dvořáková
Lenka Dvořáková
Marcela Burešová
Přemysl Šmíd
Jana Tauchmanová ml.
Barbora Krejčířová
Pavčina Šustková
Jitka Blažková
Martina Doležalová – Kobrová
Ivana Černá
Ludmila Knotová

Barbora Šumpichová
Lucie Čadanová
Lucie Janoušková
Leona Pitts

Lucie Mišaníková
Vratislav Drtina
Petr Libřícký

Zaměstnanci školní družiny

Anna Kuřilová
pí Brabcová
Miroslava Odlová
Jaroslava Pavlíčková
Jaroslava Řehořová – Valentová
Monika Nováková

Eva Bílá – Volfová
Libuše Pokorná
Libuše Boledovičová
Lenka Tringelová
Jana Mařasová
Veronika Chlupová

Správní zaměstnanci

Marie Slavičková
Anna Kobrová
Věra Jonová
Helena Schwarzová
Svatava Černá
Vojtěch Černý
Oldřich Mádl
Josefa Mádllová
Marie Semencová
Eva Marošíková
Zdena Mencová
Miloslava Hnátková
Eva Slavičková
Marie Řehořová
Irena Borovičová
Zdeněk Dvořák
Genovefa Dvořáková
Helena Potůčková
Marie Holubcová

Marie Sládková
Marie Hanková
Bohunka Ševčíková
Iveta Šváblová – Paulů
Olga Strejčková
Anna Suková
Vlastimil Suk
Daniel Minařík
Vendula Minaříková
Gábina Najmanová
Petra Trojáková
Rudolf Najman
Martina Fedorišková
Květa Dovínová
Karel Novák
Josef Nedoma
Jiřina Fialová
Vladimír Votava
Blanka Kučerová

Ředitelé

Josef Kulka
Gertruda Kulková
František Tauchman
Richard Hakl
Milada Odvářková

Jana Tauchmanová
Milada Hauschwitzová
Barbora Krejčířová
Petr Libřícký

Život ve škole, aneb něco málo ze školních akcí

Besedy se sportovci

Osvětové akce

Exkurze Škoda auto

Přednáška o HIV/AIDS

Kynologická přednáška

Výlet do ZOO v Liberci

Ukázka dravých ptáků

Exkurze na stanici Policie ČR ve Špindlerově Mlýně

Beseda s Jakubem Vágnerem

Dopravní výchova

Zdravá svačinka

Projekt Sám sebou

Ukázka zásahu hasičů ŠM

Společenské akce
Vernisáž výtvarných prací

Drakiáda

Vánoční jarmark

Šerpování žáků 9. tříd

Sportovní akce

Školní závody v běžeckém lyžování

Školní závody ve sjezdu

Fotbalový turnaj – McDonald's Cup

Florbalový turnaj

Olympijský den

Plavecký výcvik

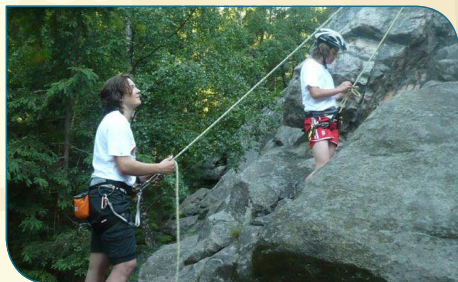
Hlemýždí závody

Cyklo – vodácký kurz

Horolezecký kurz

Schwerin – výměnný pobyt v Německu – týden vodních sportů

Školní výlet prvního stupně do Českého ráje

Rada rodičů

Nejdůležitějším obdobím byl rok 1990, do kterého se datuje její počátek. Impulsem pro vznik byla potřeba rodičů začít více spolupracovat se školou.

Dne 2. října 1990 byl plenární schůzí zvolen výbor SRPŠ, který dostal název Rada rodičů. Jeho členy byli: Miroslav Calta (předseda), Lenka Fornůstková (hospodářka) a Marie Čeňková. Hodnotící plenární schůze proběhla v červnu 1991. Rodiče se s učiteli scházeli čtyřikrát ročně, a to na konzultacích o prospěchu a chování. Spolupráce s rodiči nebyla v žádném případě formální.

14. října 1991 bylo sdružení zaregistrováno v Praze jako právnická osoba. Již 24. září byli rodiče pozváni do školy na Den otevřených dveří, v prosinci jim přednášel dr. Buchar o poruchách učení a chování. V únoru se v zotavovně Horal uskutečnil Ples rodičů a v červnu vše vyvrcholilo spoluúčastí na organizaci Dne profesí.

Vzájemná spolupráce se projevila i ve sponzorování dopravy na divadelní představení do Prahy, při zájezdu do Bílé Třemešné (400. výročí Jana Amose Komenského), zapůjčení kinosálu VZB, sponzorování bazénu a hřiště (zot. Horal), pomoc se školními akcemi. K Radě rodičů se postupně přidávali sponzoři, díky kterým bylo možné rozšířit spolupráci o příspěvky na školní výlety, či poskytnutí permanentek na vleký SKI KLUBU pro tělesnou výchovu.

A jak funguje Rada rodičů dnes?

Stále vychází ze svých základů z roku 1990. Tak jak byla spolupráce se školou nastolena tehdy, pokračuje, možná i o něco lépe, i v současné době. Nadále se podílí na životě školy. V každé třídě je zástupce, který se pravidelně účastní schůzek Rady rodičů a tam prezentuje názory, návrhy, příp. problémy ostatních ze třídy. Rodiče dále sponzorují akce školy, spolupracují se svými sponzory, organizují pro děti i různé akce (Den dětí, Mikulášskou nadílku, Maškarní bál, Halloween...), pomáhají při protidrogové výchově, podporují mimoškolní činnost, shánějí pro školu sponzorské dary, spoluvytváří její koncepci.

Změny, které v RR vznikají, se týkají pouze jejích členů. Pro současný školní rok jsou jejími členy: pí Staruchová, pí Beranová, pí Antošova, pí Fryšová, pí Bucharová, pí Benešová, pí Švecová, pí Vrabcová, pí Křížová, pí Pitts, pí Steklá a pí Blažková.

Maškarní bál

Halloween

Dětský den

Mikuláš

Rada rodičů byla a stále je plnohodnotnou součástí fungování naší školy.

FS Špindleráček

U zrodu folklórního souboru Špindleráček stáli učitelé naší školy Jana a František Tauchmanovi a dokázali, že i v omezených možnostech výběru lze u dětí vzbudit neupadající zápal k náročné zájmové činnosti. Díky jejich vzpomínkám, o které se s námi v tomto almanachu podělili, můžeme nahlédnout do jeho historie trochu jinak.

*„Já mnoho pobyl ve světě, mám boty z toulavýho telete.
Kudy jsem světem krácel, tohleto jsem s sebou vlácel,
tam i zpátky jsem to vlekl, pelnej pytel písniček,
rozdával jsem tu i tam a nejhezčí jsem schoval vám.“*

Marie Kubátová

Tak už před více jak 40 lety vítal malý vandrovník každého, kdo chtěl naslouchat písni o životě horalů, kdo se chtěl potěšit tanci ševců a pašeráků i nevšední „mluvou“ obyvatel tohoto kraje.

I nás po celý život provázela písnička a lidové tradice. Jako mladí jsme „zakotvili“ ve vrchlabských národopisných souborech „Krakonoš“ a „Hořec“ - oba vznikly v roce 1954. Ve špindlerovské škole jsme pak hledali cestu, jak ze svých žáků vytvořit dobrou partu. Jak je vést k ušlechtilému naplnění volného času a jak sami překonat „události“ sedmdesátých let. Trochu jsme zavzpomínali a volba padla na folklor (stejně tak i na vybudování letního tábora v Dolní Kalné). A to jsou začátky FS Špindleráček.

Špindleráček – to není jen 500 tanečníků, zpěváků, vypravěčů a muzikantů pod ochranou Krakonoše. To jsou i tisíce hodin na zkouškách, 1000 vystoupení, 100 000 km najetých po Evropě a nekonečné řady obětavých a nezištných spolupracovníků.

V říjnu 1972 se na první zkoušce ve škole sešlo 14 žáků 7. a 8. třídy. V únoru 1973 už předvedli rodičům ve vypůjčených sukních a halenkách první nacvičené tance - „Vosiku“ a „Holubičku“. Významným dnem byl 23. duben 1974. Premiéra „Krakonošských písniček“, hodinového pásma písní, tanců a vyprávění, které vzniklo ve spolupráci se spisovatelkou Marií Kubátovou, přineslo první slzy dojetí u diváků i rozhodnutí: „Už nebudeme vystupovat beze jména. Jsme ze Špindlerova Mlýna, pokřtíme se na „Špindleráček“. Když v roce 1980 nahradila klavírní doprovod lidová muzika dospělých nadšenců, otevřely se nové možnosti – účast na folklorních soutěžích, festivalech i výjezdy do zahraničí.

Léta ubíhala, přicházeli noví tanečníci i zpěváci. Někteří zůstali věrni i po opuštění školních lavic a tak vedle „Malého Špindleráčku“ začal vznikat i „Velký Špindleráček“.

A za co se vystupovalo? za tatranku, za zmrzlinový pohár, za vodu (někdy i ledovou), za tradiční párek nebo obložený chlebiček, za maxiřízky (v Pavlově a na VZB), za jeden metr piva při prvním vystoupení muziky i za basu darovanou pořadateli v Dolním Lánově.

Často se vracíme vzpomínky na diváky, pro které už nezbyla volná sedadla v kinosále VZB a tak se rozhodli počkat v předsálí na reprízování pořadu. Při „Setkáních dětských folklorních souborů“ byl amfiteátr za kinem úplně zaplněn. Ani teplota blízká bodu mrazu se na vystoupeních mladých tanečníků, zpěváků a muzikantů (nechyběli ani cimbálisté) z různých koutů Československa nijak neprojevila. Amfiteátr jsme v 80. letech obnovili s rodiči Špindleráčků. Později sloužil i jako letní kino.

Opravdové zimy sice k horám patří, ale i tak někdy překvapí. V roce 1976 jsme přijali pozvání na „Zimní sraz turistů“ na Luční boudu. Jarní Špindl se na Špindlerovce změnil v „bílou pustinu“. Špindleráci na běžkách nebo pěšky, mládenci s kanadskými saněmi naloženými krojovým vybavením. Naštěstí přišla záchrana. Členové Horské služby nás „přiodělili“ do prošívaných bund a kulichů, „pěšáky“ naložili na skútry, běžkaře doprovázeli. Drobné „omrzliny“ nijak neovlivnily „taneční dovádění“. Při návratu do Špindlerova Mlýna jsme si však uvědomili, že hory jsme tentokrát trochu podcenili.

S písničkou jsme putovali po krkonošských vesničkách, vyjížděli jsme i do kraje. Vždyť v písničkách ze sběru Amálie Kutinové, Marie Kubátové a Josefa Václava Kratochvíla je zapsáno tolik místních jmen – Jilemnice, Poniklá, Víchova, Sytová, Bratrouchov, Tappel, Paseky, Benecko ... Při natáčení prvního pořadu s Českou televizí jsme se v Pasekách setkali s lidovým vypravěčem Františkem Pacholíkem – bylo mu 92 let. Vyzkoušeli jsme i navlíkání koralů v chalupě u Kučerů. O několik roků později jsme opět za přítomnosti televizních kamer zpívali poslednímu krkonošskému tkalcí Matěji Pochopovi, tentokrát na Benecku. Jeho tkalcovský stav, umístěný v krkonošském muzeu ve Vrchlabí, se stal i nezbytnou rekvizitou při natáčení DVD ke 40. výročí souboru.

Začátky souboru – to už je dnes minulost. Když jsme se v roce 1972 vydali se svými žáčky na výlet, vzali jsme s sebou i pytel krkonošských písniček. Společně jsme je rozdávali v nejbližších vesničkách, vzdálenějších městech i na festivalech v mnoha zemích Evropy.

A co nás těší? Že Špindleráček žije a stále rozdává bohatství, které člověka nikdy neo-
mrzí. Že „nekonečný výlet“ s písničkou pokračuje.

František a Jana Tauchmanovi
zakladatelé FS Špindleráček
vedoucí v letech 1972-2013

FS Špindleráček – vybráno z tisku a kronik

5.11.197

Setkání pracovníků HS v Krkonoších

„... nakonec zněla sálem překrásná písnička Krkonošská. Chvilí trvalo, než po jejím doznění se ruce rozbouřily k potlesku. Ti chlapi měli v očích slzy a vůbec se za ně nestyděli.“

Zdeněk Paulů
Československý sport

22.10.1980

Natáčení televizního pořadu „Hudba pro děti“

„Špindleráček, to je strašně milé jméno, takové rošťácké, buďte rošťáci a zpívejte vesele dál.“

Váš
Waldemar Matuška

23.10.1980

Natáčení televizního pořadu „Hudba pro děti“

Láska k dobré písničce a tanci, k tomu veselá mysl a vzájemné porozumění mezi vámi všemi. To jsou vaše přednosti. Držte se jich.

Jan Eisner
režisér a kameraman

Vzpomínky paní učitelky

Po absolvování pedagogické školy jsem nastoupila svou učitelskou dráhu na malotřídní škole v Přední Labské. Zde jsem prožila krásné období se sedmnácti dětičkami v rozmezí 1. – 4. třída. Příprava na vyučování byla náročná, ale velice zajímavá. Získala jsem mnoho zkušeností pro další pedagogickou práci.

Na školičce jsme uskutečnili výlety do okolí našich hor, do Babiččina údolí – Ratibořic, do Českého ráje. Zúčastnili se nejen rodiče žáků, ale i místní starousedlíci, kteří neměli v té době možnost navštívit naše krásné kulturní památky. Za sběr papíru byli žáci odměněni vyhlídkovým letem nad Krkonošemi. To byl pro ně zážitek!

Po zrušení malotřídní školy jsem přešla na základní školu pod vedením pana Františka Tauchmana. I na zdejší škole jsem zažila hezké chvíle s nejmenšími žáčky. Svou práci jsem vykonávala s potěšením a nesmírně ráda!

S úsměvem vzpomínám na setkání učitelského sboru při příležitostech, oslav významných výročí narozenin, na společné výlety po naší vlasti. Je mi potěšením potkat se s bývalými žáky, kolegyněmi, kolegy i se zaměstnanci školy.

Vaše Jocelyne Jandurová

Vzpomínky na školu – pohled bývalých žáček

POMNI, ABYS NEZAPOMNĚL A VZPOMNĚL ... Když se řekne „špindlerovská základka“, napadne mě hned několik podobných pomůcek pro zvládnutí české gramatiky, které nám na celý život vstúpila do paměti paní učitelka Milada Odvárková. Taky její vedení recitačního kroužku. Sbírala s několika generacemi žáků jedno ocenění za druhým. V roce 1961, den po slavném vzletu prvního člověka do vesmíru, jsme jeli na krajské kolo ve sborové recitaci. Paní učitelka pohotově ještě v noci složila verše na oslavu Gagarina, které vložila do našeho pásma. Učili jsme se je cestou do Hradce Králové - odborná porota nevěřila svým uším. Ný, natý, itý, ičitý... - to je zase pan učitel Roman Odvárko, přísný, ale spravedlivý. Stručné poznámky do sešitu, a odpolední volejbal na školním hřišti, kdy byly navždy zapomenuty naše prohršky z vyučování.

Obsah čtverce nad přeponou... - paní učitelka Jana Tauchmanová, z jejího výkladu pro mě bylo zvládnutí matematiky hračkou, a já se dokonce těšila na písemky! S manželem Františkem Tauchmanem - těleso ponořené do kapaliny je nadlehčováno silou... - už tenkrát s námi pokládali základy budoucímu Špindleráčku... A když paní učitelka při hudebce zpívala, to byl zážitek!

Tři generace naší rodiny prošly špindlerovskou školou.

Každá doba měla své zápory - V 1.třídě byla moje třídní tehdejší ředitelka Gertruda Kulková, co nás učila sedět v lavici s rukama za zády, přes 35 žáků ve třídě, sousty vědomostí, které jsme museli znát z paměti, nedostatek pomůcek, na druhý stupeň se dojíždělo do Vrchlabí atd..

A klady? Po vyučování jsme trávili většinu času venku, scházeli jsme se u sportu, chodili společně do kina. Co na tom, že jsme se v zimě ráno brodili závějemi skoro po pás, ve škole se svršky usušily, nebo taky ne, a jelo se dál. Často jsem na tyhle rána vzpomínala, když jsem za 40 let vezla autem vnučky do školy, protože jim ujel autobus.

Nemohla jsem tu jmenovitě vzpomenout na všechny pedagogy, kteří učili mě, mé sourozence, děti i vnučky. Ale rozhodně v mých vzpomínkách zůstanou všichni ti, a byla jich převážná většina, co k nám měli blízko, kteří nebyli jen kantorem, ale i přirozenou autoritou s kamarádkým přístupem!

Takových učitelů přeji naší škole co nejvíc. A také hodně zvědavých a nadaných žáků.

Jana Strejčková – Lehká

Pro někoho sladké, pro někoho hořké, ale každý nějaké má. Jsou to vzpomínky na naši základní školu. Vzpomínky na den, kdy jsme museli odložit dětské hračky a usednout do školních lavic. V té chvíli začala naše první životní zkouška.

Když se nad tím zamyslím, přikláníla bych se k té první možnosti. Na mou základní školu vzpomínám v dobrém a rozhodně to bylo a navždy bude jedno z nejhezčích období mého života. Proč je tomu tak? Proč tak ráda vzpomínám na tyto časy? Z části je to možná tím, že čím více stárnu, tím mi věci přede mnou přijdou těžší a to, co je za mnou jen hezčí a hezčí. Ohlídám

se zpět a říkám si, kolik nezapomenutelných zážitků mi utkvělo v hlavě. Kolikrát bych si přála se vrátit a zažít aspoň jeden den znovu.

A ta druhá a podstatnější část? Definovala bych to jedním slovem. Rodina. Možná to někomu bude znít zvláště, ale jde tu o přístup. Přístup učitelů k žákům a naopak. Vždy jsem v učitelském sboru viděla vzor a podporu. Dodnes se na ně mohu obrátit. Myslím si, že lepší vstup do studentského života jsem si nemohla přát. Vděčím za to nejen učitelům, ale také mé skvělé třídě. Kolektiv, který jsme si vybudovali, je něčím jedinečný a již těžko zopakovatelný. Svých vzpomínek bychom si měli vážit, protože se mohou stát tím jediným, co nám zbyde...

Kristýna Cingrová

„Průměrný učitel vypráví. Dobrý učitel vysvětluje. Výborný učitel ukazuje. Nejlepší učitel inspiruje.“

Charles Farrar Browne

Děkujeme všem, kteří nám svými příspěvky pomohli při vytváření tohoto almanachu.

Kolektiv autorů

ZŠ a MŠ Špindlerův Mlýn